

26 §

Fullt avgiftsuttag enligt ackordstaxa för fastighet vars vattentillförsel stängts av genom huvudmannens försorg på grund av befarat läckage inom fastigheten har ansetts strida mot va-lagens fördelningsregel.

Det Talte Ord (föreningen) äger sedan den 30 maj 2006 fastigheten Torsby Åstrand 1:81 som ligger inom verksamhetsområdet för Torsby kommuns (kommunens) allmänna va-anläggning. Fastigheten är bebyggd och endast ansluten till renvatten. Debitering för vatten sker inte genom mätning utan enligt ett poängsystem som anges i taxan. Under 2003 uppmärksammades att vatten rann ut från fastigheten och kommunen befarade en läcka på fastighetens installation och stängde av vattnet eftersom fastigheten verkade övergiven av dåvarande ägare. Läckan har inte lagats och vattnet har inte satts på.

Föreningen yrkade fastställt att den endast skulle debiteras en fast avgift på 1 260 kr jämte moms från den 30 maj 2006 till dess att vattenläckan reparerats.

Kommunen bestred yrkandet.

Föreningen anförde: Föreningen kräver att avgiften skall sättas ner till 1 260 kr plus moms, vilket motsvarar avgiften för en abonnent med vattenmätare som inte förbrukar något vatten. Nedsättningen skall medges utan att någon vattenmätare monteras upp. Föreningen vill inte heller att vattenledningen proppas. Eftersom kommunen har stängt av vattnet till fastigheten förbrukas inget vatten. Det är orimligt att föreningen skall debiteras för en avgift motsvarande 26 enheter när de inte använder något vatten. Den fasta avgiften borde vara lika stor då inget vatten brukas oavsett om man har vattenmätare eller poängberäknad avgift. Att ta betalt för vatten som inte levereras p.g.a. att kommunen själv stängt av ledningen är inte riktigt. Kommunen borde, vid tillämpningen av bestämmelserna, ta hänsyn till de faktiska förhållandena. Det är oväsentligt vems fel det är att kommunen inte levererar vatten. Kravet, som utgår från att fastigheten brukar vatten när den i realiteten inte brukar en droppe, är orättmätigt.

Fastigheten är bebyggd med ett hus i två plan som brukas som fritidshus. På det övre planet finns två rum och en korridor. På det nedre planet finns hall och sovrum, kök med kran, badrum med tvättställ, toalett och dusch. Grannens fastighet är större, har minst lika många rum och fler tappställen för vatten. Ändå har han uppgivit att han betalar för en poängberäknad avgift om 1 200 kr/år, inklusive moms. Föreningen bör inte behöva betala mer än grannen.

Föreningen övertog fastigheten 2006 och har inte haft tid att reparera ett läckage ännu. Detta bl.a. för att kommunen inte har givit ut ritningar över vattenledningarna. Grannar har uppgivit att de sett vatten tränga ut från grundmuren och inte ur själva huset. Det skulle därför kunna vara fråga om vatten som ansamlats under huset eller kanske kommer det från läckande ledningar intill fastigheten och inte nödvändigtvis från läcka i själva fastighetens ledningar.

Kommunen anförde: För fastigheten gäller ett vattenabonnemang med poängberäknad debitering enligt avtal för vattenanslutning. Fastigheten debiteras en-

ligt det poängsystem som enligt taxan gäller för bebyggda fastigheter då kommunen bestämt att vattenförbrukningen tillsvidare inte skall fastställas enligt mätning. Av servisanmälan från 1977 framgår att fastigheten är bebyggd med ett bostadshus och av bilaga och sammanträdesprotokoll från 1981 framgår antalet poäng som debiteringen grundas på (26). För abonnemangsformen med poängberäknad debitering av brukningsavgiften finns i Torsby kommun inte möjligheten att endast betala mätaravgift, men fastighetsägaren kan välja att byta abonnemangsform. Väljer abonnenten abonnemangsform med debitering av brukningsavgift efter uppmätt förbrukning skall denne bekosta erforderliga anordningar för uppsättning av mätare och sammankoppling med installationen i övrigt. Tills dess föreningen begärt ändrad abonnemangsform och fått vattenmätare monterad, eller har begärt upphörande av va-anslutning och betalat kostnad för proppning av vattenledning, gäller avtal om poängberäknat vattenabonnemang för fastigheten.

Avgifter för kommunens allmänna va-anläggning överstiger inte vad som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för anläggningen.

Grannar till Torsby Åstrand 1:81 har inte särbehandlats utan har även de debiterats enligt taxa. En fastighet debiteras för vatten och avlopp med 34 poängenheter per år och övriga fastigheter har abonnemang med vattenmätare.

Under mars 2003 märkte kommunens personal en onormal vattenförbrukning vid vattenverket som försörjer bland andra Torsby Åstrand 1:81. De undersökte därför om det kunde vara en vattenläcka på nätet genom att ledningsnätet sektionerades. Några dagar senare konstaterades att läckan var belägen inne i bostadshuset på Torsby Åstrand 1:81. Det rann vatten ur huset och kommunen stängde av servisleddningen till huset eftersom strömmen till fastigheten var bruten och fastigheten verkade övergiven. Vattenabonnet var då TKJ. Vattnet stängdes av i enlighet med kommuns ABVA punkt 10 och kommer att släppas på när vattenläckan är reparerad och abonnenten meddelar att vattnet kan släppas på.

På föreningens förfrågan om ritningar över fastighetsägarens vattenanläggning i oktober 2006 svarade kommunen, dagen efter, att vattenledningar efter förbindelsepunkten är fastighetsägarens ansvar och att kommunen inte har någon ritning över fastighetsägarens vattenanläggning. På förfrågan om ritning över förbindelsepunkten hänvisade kommunen, dagen efter, till den som kan visa föreningens rörläggare var förbindelsepunkten är belägen.

Va-nämnden yttrade: Skyldigheten att betala va-avgift och bidra till kommunens kostnader för va-anläggningen föreligger enligt 9 § va-lagen då fastighet inom verksamhetsområdet har ett behov av vatten och avlopp och behovet inte med större fördel kan tillgodoses på annat sätt. Föreningen har inte ifrågasatt att dess fastighet har behov av anslutning till kommunens renvattennät. Avgiftsskyldighet föreligger således. Frågan i målet är hur mycket föreningen skall betala med anledning av att vattentillförseln stängts genom kommunens försorg och vatten således inte förbrukas på fastigheten.

Enligt 27 § va-lagen skall avgift utgå enligt taxa som huvudmannen utformar i överensstämmelse med de grunder som anges i 24-26 §§ samma lag. I 26 § första stycket anges att avgiftsskyldigheten skall fördelas mellan abonnentfastigheterna efter skälig och rättvis grund. Detta innebär att fördelningen i princip skall ske efter den huvudsakliga nytta som varje fastighet har av anläggningen och med bortseende från huvudmannens kostnader för att förse fastigheten med vatten och avlopp. Taxan skall utformas så att nyttoaspekten beaktas vid avgiftsuttaget.

Kommunen tillämpar två olika metoder för beräkning av bruksavgifter för bebyggd fastighet. Avgiftsuttaget kan, enligt va-taxan, antingen baseras på grundval av vattenmätning enligt § 11.1 eller efter en poängberäkning enligt § 11.2. Poängberäkningen används, enligt § 11.2, för de bebyggda fastigheter för vilka kommunen bestämt att vattenförbrukningen tillsvidare inte skall fastställas genom mätning.

Föreningen debiteras enligt poängberäkning i enlighet med vad som framgår av servisanmälan med bilagor. Denna poängberäkning kan inte anses oskälig i sig och stämmer väl överens med förhållandena på fastigheten, enligt de uppgifter föreningen lämnat. Betalningsskyldigheten föreligger oavsett om fastighetsägaren använder va-anläggningen eller inte. Vid bestämmandet av avgiftens storlek skall det dock tas hänsyn till om fastigheten inte brukar den allmänna anläggningen (se prop. 1970:118 s. 100). När avgiftsuttaget begränsats till att endast avse den fasta delen av bruksavgiften brukar normalt anses att ett tillbörligt hänsynstagande skett till att va-anläggningen inte används.

I förevarande fall är det ostridigt att va-anläggningen inte använts sedan år 2003 då kommunen ensidigt, låt vara på goda grunder, beslutade att stänga av vattentillförseln. Det är vidare kommunen som bestämmer efter vilka grunder avgiftsdebitering skall ske och som i detta fall bestämt att mätning inte skall ske för föreningens fastighet. Att under dessa förhållanden ändå påföra fastigheten bruksavgift som för full förbrukning för en villa av aktuellt utförande enligt ackordstaxan måste anses strida mot kravet på en skälig och rättvis avgiftsfördelning. Trots att vattenledning finns utbyggd till fastigheten och anledningen till att vattnet inte kan brukas synes bero på omständigheter över vilka fastighetsägaren råder, måste fastighetens nytta av anläggningen anses minskad i sådan grad att det således inte kan anses skäligt att föreningen skall betala full avgift enligt poängberäkningen. Ackordstaxan upptar inte någon minimiavgift när anläggningen inte brukas och inte heller finns någon bestämmelse i taxan om avgifter vid s.k. vilande abonnemang. Detta får dock betraktas som en brist i taxan och kan inte tas till intäkt för att avgiften inte kan reduceras. Även om kommunen skulle ställa sig välvillig till en framställan från fastighetsägaren om övergång till mätning på fastigheten skall ett sådant initiativ från fastighetsägarens sida rimligen inte erfordras för att kommunen inte skall tillgodogöra sig full bruksavgift när vattnet för mer än tre år sedan stängts av genom dess försorg. Det är ju inte ackordstaxan som sådan som föranlett föreningens talan utan det förhållandet att vatten inte kunnat förbrukas på fastigheten.

Vid dessa förhållanden och i brist på bestämmelser i va-taxan för denna situation finner Va-nämnden inte skäl att föreningen skall påföras högre avgift än vad den medgivit dvs. motsvarande vad som erläggs av fastighetsägare med vattenmätare som inte brukar något vatten. Kommunen har uppgivit att det för Åstrand 1:81 är mätare med anslutningsdimension 20 mm (qn 2,5) som skulle vara aktuell. Avgiften för fastighet med sådan mätare har, enligt kommunens va-taxor, ökat från 1 260 kr till 1 280 kr exklusive moms mellan år 2006 och 2007. Den sålunda bestämda avgiften skall utgå tills kommunen, efter samråd med föreningen, åter öppnat vattentillförseln till fastigheten och bestämt efter vilka taxemässiga grunder den fortsatta avgiftsdebiteringen skall ske. Föreningen kan därvid framställa önskemål men kommunen har som huvudman den slutliga bestämmanderätten om mätning skall tillämpas eller inte.

Föreningens talan skall således bifallas på nu angivet sätt.

Va-nämnden fastställde som skäligt att Det Talte Ords avgiftsskyldighet avseende vatten från den 30 maj 2006 till dess att kommunen beslutat att åter öppna vattentillförseln till fastigheten Torsby Åstrand 1:81 skulle motsvara vad som enligt va-taxan vid varje tid gäller för fastighet med mätare med anslutningsdimensionen 20 mm (qn 2,5).

Beslut 2007-07-10, BVa 33

Mål nr Va 210/06